

August Varenius

**Decanus Collegii Theologici Augustus Varenius, D. ... ad Exequias quas Viro ...
Dno. Johanni Quistorpio, D. Theologo Professori ... Vidua, tanto mariti optimi
funere moestissima ... Omnes Omnium Ordinum Cives Academicos ... invitat**

Rostochii: Kilius, [1670]

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn776780824>

Druck Freier Zugang

Varenivs, A.,
in
J. Quistorp.

Rostock. 1670. /a

435

DECANUS COLLEGIITHEO- LOGICI

AVGVSTVS VARENIVS, D.

Serenissimorum Ducum Mekleburgico-

rum Consistorii Assessor & Professor Theologus,

Suo, & Amplissimi Collegii Nomine

ad EXEQVIAS

quas

VIRO pl. Reverendo, Amplissimo, Excellentissimo, DOMINO

DNO. IOHANNI QUISTORPIO, D.

Theologo Professore celeberrimo, Fac & Coll. Senat.

SENIORI Dominici^{us} Jacobæi Rostochiensis Pastori æ-

stimatissimo, RECTORI Univers. Rostoch. Magnifico.

Nobilissima Vidua, tanto mariti optimi funere mœstissima

In Templo Mariano ad horam I. postmerid. parat, Optumorumque co-

rona celebrari frequentariq; exoptat

Omnes Omnium Ordinum Cives Aca-

demicos & studii ac Collegii Theologici Fautores bene-

volos in publici doloris communionem evocat

Utque Viro Optimo, exequias frequenter eundo supremum

amoris & honoris officium persolvant, eâ, quâ fa seft

humanitate invitat.

ROSTOCHII, Typis IOHANNIS KILII Universitatis Typogr.

Quantum non solum Discipulorum suorum: sed & cunctorum mortalium, ab annorum quibus hoc seculum circumscripsit, computo sive curiosiore calculo animos avocarit, ille qui idem est, & cujus anni non deficient, tantum veritati, ipsique Servatori magnâ voce testanti: *De die illo ac hora nemo scit, ne Angeli quis dem, nisi in caelo sunt, neque ipse Filius: sed Pater: igitur CAVE TE, VIGILATE, ORATE: nescitis enim, quando tempus illud sit futurum Marci XIII, 32, 33.* tantum illi obstrepuit Mandato, hominum, non solum sciendi, quod Servator ait neminem scire posse: sed definiendi quoque adventus novissimi tempora temeritas. Turbarunt jam olim sub pallio Spiritus, traditionis, Epistolæ, necessitatemque Apostolo injecerunt scribendi secundam ad Thessalonicenses, & in hac designandi certissimum temporum novissimorum praludium, Apostasiam à fide, & revelationem hominis peccati, sedentis ad instar Numinis in templo Dei. 2. Thess. 2. 3. 4. Celebrata omnibus ferè retro seculis illa, quæ in Judæorum Scholis nata, à vetustis Catholicis scriptoribus, approbata, à Pico Mirandulano confirmata, ab Archangelo de Burgo novo, pro PICO calamum stringente est defensa, de Sex mil-
lena-

lenariis, & his quidem juxta Computū PICI exituris ad annum C. 1990, diē 25. qui adeo universo huic fatalis sit futurus, Sanctorumque eousque superstitum & militantium; natalis in cœlo ac triumphalis. Nihil attinet argumenta excutere, quæ sive in משה וכו' Mosaicum Gen. I, 2. desinunt sive ex abusu loci Davidici Ps. XC. 4. & Petrini II. Ep. III. 8. incedunt. Unde enim probabitur, *dies illos Dominicos*, quorum singulos esse sicut 1000. annos, pronunciatum Petro, esse dies mundanos, quales illi creationis, ita ut apud Deum detur proportio paritatis inter diē mundanum & chiliadem annorum? Fuerint sic 6. creationis dies, Deo 6. annorum chiliades, & contra, sex annales Chiliades, sex dies, totumque illud de 6. chiliadibus absolutum intra *ἑξαήμερον* & sic Princeps *κενόμενον* de duratione mundi per 6. chiliades, & harū proportionem cum 6. diebus creationis evanesceret: sed & quomodo correspondebit Chilia annalis Dominica, solido diei mundano, si est *sicut vigilia noctis*, quæ absolvitur tribus horis, Magis? nec vana solum: sed & fallax Pontificiorum computatio est, quæ ex Danielis & Apocalypsicis numeris mysticis educitur. Quia enim menses 42. (quorum mentio in Apocal. XI. 2. c. XII, 5.) faccrent dies 1260. (conf. Apoc. XI. 3. c. XII, 6.) & singuli, tres cum dimidio annos, quorum unus *temporis*, duo *Temporum*, dimidium, *dimidii temporis nomine* veniat in Daniele c. XII. 7. Apoc. XII. 14. & tempus *duorum testium* à Bestiâ interficiendorum, Ipsi usque *bestiæ Apocalypsicæ* savientis in testes, illis numeris circumscribitur c. XI. 3. 7. c. XIII. 5. concludunt inde nonnisi 3 cum dimidio annis prædicaturos Henochum & Eliam: ceterum quia in Daniele c. XII. illis numeris adduntur primò 30. dies, & paulò post alii 45. dies, ut sint ex calculo 1. dies 1290. ex ultimo 1335, colligunt inde, *Antichristum uno solido mense 30. diebus post occisos duos Testes super futurum, & inter Antichristi*

morem

*mortem & finem mundi intervallum non nisi 45. dierum, Ut sic
revelato Antichristo & hujus & ipsius mundi dies fatalis ac-
curatissimè constare mortalibus possit. Apparet faciliè, quid
sub hoc Schemate monstri nutriet Roma: ut sc. persuadeat,
demum revelandum magnum illum Antichristum, quem à PAULO
pictum sculptumve ex coloribus s. chara-cteribus Paulinis 2. Theff. II, 4. & seq. undequaque in Ro-
mam Apostaticam contendentibus jam dudum revelatum
agnovere Cæsares, S. R. I. Principes, & ipsi Pontificii Scri-
ptores, cui proinde novissima mundi affingunt & fabulas de
reversuris Henoch & Elia. Sanè si non aliunde *reditus E-
lia*, probatus jam supponitur, quàm ex Apocal. XI, ruit to-
tum illud de Henoch & Eliâ interpretamentum. Si enim
sic inferas; *Elias ante diem Domini magnum est venturus. Elias
est translatus* E. manifesti sunt 4. termini, & inde ἀποδοξία.
Si sic; *Elias est translatus. E. translatus velut olim rediturus, &
porrò: Elias translatus est rediturus. E. & Henoch translatus
est rediturus*, in 1. semel, in 2. bis petitur principium. Sanè
reditum Elie in proprio corpore, sive ad Judæorum conver-
sionem, sive etiam Antichristi debellationem, etiam vetus Ec-
clesia, vel hujus flos Patrum credidit Conf. Aug 1. 23. de
Civ. Dei c. 29. Chryf. hom. 38. in Matth. Sed præferendus
tot ac tantis patribus GABRIEL est Luc. I. 17. imò Christus
ipse Matth. XI. 14. c. XVII. 10. cui proinde, postquam lucu-
lentum evasit, quod tantos patres in errorum induxit, ca-
put erroris, ex appposito in Malachia loco, THISBIT Æ voca-
bulo, non potuit non velificari manifestum in ipsâ antiqui-
tate contradictionis signum, etsi etiam ELIAM Thisbitam
illum in proprio corpore ostendere possumus in Dialogo
Christi cum Eliâ & Mose Luc. IX. 30. Quàm autem egre-
giè Hieron, in ep. ad Marcellam n. 148. monuit, *Apocalypsin
spiritualiter intelligendam, aut abscindendam in fabulas Judæicas,*
quem*

quē secuti Beda, Rupert. Tuit. Zelum Doctorum & in duali,
 necessarium numerum testium, & suffragiorum, ne inter il-
 las quidem Ecclesiæ calamitates defuturum, intellexerunt,
 notavitque Ludovicus Alcazar ingens in antiquitate bel-
 lum de Comite Helia, Henochio an Moſet quem postero-
 rem *per veritatis fidem necessariò adjungendum*, statuerat olim
 Hilarius & hunc secutus ex recentioribus Maldonatus, *notā*
impudentia inurens id negantibus. Sed mittimus hoc bel-
 lum Patrum & fermentum Papisticum, & redimus ad ratio-
 narium temporum, in quo sanctius occupatum comme-
 morare licebat celeberrimum Theologum & Calviniano-
 rum præprimis pallidam mortem ac pestem Philippum Ni-
 colaj p. m. *in lib. 2. d. regno Christi* Ubi in *horā mēſis* Apoca-
 lypticā pro ratione diei divini s. annorum millenarii, *et* cum
 dimid. annis æſtimatā, intellectis *Judaica conversionis temporibz*
 inde ab anno Baptismi Joh. ad excidium usque Hierosoly-
 morum, in stadiis autem 1600. Apoc. c. XIV. 15. 20. *Tempori-*
bus gentium, per quæ Hierosolyma à gentibus calcanda me-
 moratum Servatori Luc. XXI, 24. exeuntibus in annum
 C. 1670. collatis quoque *annis antediluvianis* 1656. totidem-
 que ab anno Christi 13. quo sedit Auditor & Doctor in Tem-
 plo putatis, numeratis denique inde à Baptismo Johannis
 totidem N. T. *Jubilais*, quot exacti in terris Servatori fue-
 runt, anni ætatis sc. 33 cum dim. iisdemq; adeo per 49. mul-
 tiplicatis, deduxit velut fatalem, terminis complemento-
 rum Prophetiæ multum insignem, annum novellum
 præsentem cl. lxx. & retrò numerando ab hac epochā
 computavit terminos à quo *Gogiticos* seu *Muhameticos*, quo-
 ad infantiam per dies annales 1335. Dan. XII. 12. ad a. c. 335.
 quoad *Adoleſcentiam* per numeros Apocalypticos c. IX, 15.
 1073. annis descriptos, ad Annum C. 597. quoad *robustam vi-*
rilisatem, unde in Senectutem, *sepulturam* & *casum caſtrorum*

GoG & Magog, catur per septem menses annales, & annos septem
ex Ezech. XXXIX 9. 12. ad A.C. 1453. eundemque casus Con-
stantinop. nec minus numeros Antichristi, quoad 42. men-
ses in Apoc. XIII, 5. descriptos per annos 1260. ascendendo ad
A. C. 410. quoad Casum Romæ, in quâ mentio unius diei, &
trium horarum sc. 1. Judicii, 2. Spolis, 3. ultimi excidii Apoc.
IIXX. 8. 10. 16. 19. quibus describi statuit summam 1224. cum
dimidio annorum ascendendo ad A. C. 546. ut sic ultima
hora exeat A. C. 1670. sed & illos 2. Testium Apoc. XI 3.
in quâ dies annales 1260. Prophetia, 3. & dimidium, mortis, hora
terra motus 41. cum dimidio annis circumscripta c. XI. 9. 13.
facerent summam 1305. annorum, inde ab A.C. 365. putando-
rum, locustarum quoque Apocalypticarum de Anabaptistis
autore Carelstadio explicatarum per 5. menses annales s. an-
nos 150. inde ab anno 1520. numerandos, quæ singula pro-
lixè l. alleg. & operosè satis deduxit. Licet autem in nume-
ris his dentur hypothèses, quæ minutius excussæ, sustinere
solem non possunt, ne tamen Cordatissimo ceteroqui Theo-
logo post fata quis insultare criticus temerè ausit, ipse provi-
dè satis, quàm facilis in calculo mysteriorum lapsus, prote-
stando portum occupavit: Ich protestire für der ganzen Christ-
lichen Kirchen / daß ich von grund meines Herzen allen Enthusias-
tischen Gedanken und Einfällen / dadurch sich ihrer viele un-
terstehen die Zeit und Stunde des Jüngsten tages / so der Vater
seiner Weisheit u. Allmacht vorbehalten / auszurechnen / Feind sey
& paulò post: Fragstu ob ich dafür halte / das eben im 1670. Jahr
der Jüngste Tag kommen werde. Antworte ich / von dem Ta-
ge und Stunde weiß niemand / auch nicht die Engel im Him-
mel / sagt Christus / derhalben ich protestire / und zeuge auch
noch / daß ich von verborgenen geheimen Sachen / die ihm Gott
allein fürbehalten / nichts affirmiren / noch negiren will / es
wolle Gott einen jeglichen frommen Menschen für dieser tunkün-
ft

Heit

399

heit / Frevel und Färwih gnädiglich behüten / es kan der jüngste Tag im selben 1670. Jahr einbrechen / welches wie ich nicht vor gewiß sagen kan / also will ichs auch nicht muthwillig verleugnen / es kan kommen daß Er etwas eher komme / es kan auch wol geschehe / daß Er nach dem 1670. Jahr unversehens hereinbreche / darumb wenn es anders gereth / und im 1670. Jahr das Ende der Welt nicht kommet / so sollen die Christliche Leser zu der Zeit wissen und sich erinnern / daß ich solches nicht für gar gewiß affirmiren und bestreiten wollen : sondern daß ichs nur lernens und nachforschens halber geschrieben und fürbracht habe / vid. l. 2. de regn. Christi c. 1. p. 90. & 98. & iterum c. 10. Ich setze / bestimme und nenne keine gewiß Jahr / darin der Jüngste Tag kommen soll (und soll mich G. D. behüten für diesen Gedanken / als wenn man die Zeit und Stunde des Jüngsten Tages gewiß erforschen könnte / verhalben ich dann hie abermal protestire / daß Ich / ob der jüngste Tag Anno 1670. werde einbrechen / weder für gewiß affirmiren / oder negiren will / Aber unter dem ist doch vermuthlich / das gleich wie die Morgenröthe den Tag verkündet / und gleich wie der angezündete Kerz und Fackeln in der finstern Nacht ein Zeichen sein / daß der Herr ist von der Hochzeit oder Gasterey einkommen werde / also kan man auch an der H. Fackel des H. Evangelii abnehmen daß der Tag des H. Erren nicht fern sey / da der Himilische Bräutigam Jesus Christus in grosser Majestät und Herrligkeit von der ewigen Freuden Zeit wiederkommen / und dieser bösen Welt ein Ende machen wird. Ita laudatissimus undiquaque Hamburgensis Theologus Anno 1597. sibi ipsi, ne curiosorum temerariorumque computistarum secta accenseretur, luculentam Apologiam scripsit, & pia posteritati commendavit. Nihil autem novissimis illis certius. Prænuncia solis orituri nobilis aurora, accensæque jam faces & lampades oriturum mox Iustitia solem, processurum jam SPONSUM, non loquun-

loquuntur solum: sed & clamant s. vociferantur. In ipsâ
 intempestâ mediave nocte, propior magis atque magis exau-
 ditur Clamor: *Ecce sponsus venit: exite in occursum ejus!* Matth.
 XXV. 6. Prodigiola ubique & quæ non sacris, non sanctis-
 simo Numini parcat Impietas, ac Comes impietatis regnat
 securitas, & quod horrendum, diraque morte exterminan-
 dum crimen est, in ipso orbe Christiano à sat multis Chri-
 stus abiuratur, Diabolus adoratur. *An propter hoc non com-
 moveretur terra & lugeret Omnis incola?* AMOSO *ex bubulco per-
 quivente sycomora*, per vocationem cœlestem facto Propheta
 Zelotæ, visus est *stans super altari Dominus*, ac dicens: *Percute a-
 picem* (summitatem, superliminare, cardinem, Sphærulam)
 ut contremiscant postes. Percussit Deus apices in Cande-
 labro Ecclesiastico Mekleburgico, ominosâ terris his morte,
 tres fulgidissimos Antistites, DN. ADOLPHUM FRIDERI-
 CUM Preen/ gente Nobilem: sed Religione longè nobilio-
 rem, præsulem Brandeburgensē, DN. DANIELEM JANUM,
 Gustroviensem, & nuper DN. JOHANNEM QVISTORPI-
 UM Rostochiensem, Presbyterorū hîc Seniorē, intra pauco-
 rum mensium decursum, morte beatâ ex hac militante ad
 triumphantem Ecclesiâ evocando. Percussit Apicem hujus A-
 cademiæ, ipsum Magnificum Rectorem, cui ante duos menses
 incolumi lætoque laborum, in splendidissimâ nostri Ordinis
 coronâ, Sceptra, regni Academici insignia, solenni ceremo-
 niâ tradidi, ipsum adeo Navis Academicæ Gubernatorem, nec
 ipso, nec quoquam nostrum faciliè opinante, gubernaculo
 navique, cujus ceteroqui nudum remigio latus, antennæq;
 gemunt, excutiendo, inque pulvere mortis collocando.
*Quid mirum, si tremant postes? Justus perit & nemo percipit
 corde. Homines benigni recipiuntur, nemine animadvertente,
 ante adventum ipsius mali recipi justum. Et illi quidem ingredi-
 untur pacem, requiescunt in cubilibus suis.* At, væ non animad-
 ver-

vertentibus, qui dum iustus aggregatur dicunt: *Venite, su-*
mam dinum, ingurgitabimus nos potu inebriante, eritque similis
huius dies crastinus, imo major hoc & excellentior, quales Athei
 illi, quos facundo tonitru attonuit Iesaias c. LVI. 12. & seq.
 Quod si novissima quoque Sanctorum Virorum Omen ha-
 bent, sane nec illud prætereundum in mæstissimo funere,
 QUISTORPIANO fuerit, quod in homiliis, quas diebus
 præfatis, Beatus noster habuit, iterum, iterumque concio-
 ni Thema selegerit, quod intonnerunt olim duo Angeli Lo-
 to, Lotus futuris Generis: *Machet euch auff / und gehet aus*
diesen Dith / denn der Herr wird diese Stadt verderben /
 Gen. XIX. 12. 14. eidemque Themati prodigiosè immoratus
 immortalis fuit. Prohibeat Deus Omen. Interce-
 dat ad dextram magnus novi Federis mediator, & confessionis
 nostræ pontifex, ac superstites nobis servet reliquos, utrumque pan-
 cos, ne Sodomæ & Hamoræ similes simus. Ridiculum sanè il-
 lud, si cuiquam profano fuerit, respiciat ad generos Loti,
 quos quia non agnovere fatalem præconis iussitæ vocem ab-
 sumsit sulphuris & ignis supplicium Recordentur jam egres-
 sæ Sodomæ Uxoris Loti, quæ retrorsum post Lotum intuita,
 momento *statua salis est effecta*. Gen. XIX. 26. Ceterum
 cum Viris Excellentibus peculiari quoque traditione Origi-
 num, cursusvè vitalis, ad tumulum scribendum commen-
 tandumvè sit, in præsentī quoque MAGNIFICI Acad. no-
 stræ RECTORIS ipsiusque adeo Capitis funere, ex quo non
 potest non totum Corpus vehementer dolere, illi mori stu-
 dium operamvè nostræ accommodabimus. Concessit sanè
 Deus Beato nostro nuper Collegæ Viro Pl. Reverend. Ampliff.
 Excellentissimo DN. JOHANNI QUISTORPIOD. Theolo-
 go celeberrimo, cumulatissimè vitam quæ faciunt beatiorē,
 sic ut quæ multos divisa beatos efficiunt, collecta tenuerit.
 Si quam claritudinem conciliat natalium decus, haut sanè te-
 nuis

nuis illa felicitas natum fuisse Patre Reverendâ dignatione,
 studiorum meritorumque publicorum laude celeberrimo
 DN. JOHANNE QVISTORPIO, D. Theologo olim Profes-
 fore celebratissimo, Senatorii Collegii, & Fac. Theol. Seniore
 Dominici Mariani Pastore & Ecclesiarum Rostochiensium
 Superintendente fulgidissimo, Collega olim per quinquen-
 nium conjunctissimo & venerando, Matre BARBARA Doh-
 manß / Femina sui sexus dotibus splendidissima DN. STE-
 PHANI Dhomannß / Senatoris Osnabrugensis, Magni illius
 J Cti DOMANNI, Reipubl. Rost. & Hansæ Teutonicæ Syndi-
 ci celebratissimi Fratris Filia. Cum verò non tam nativi-
 tate carnali, quàm alterâ ex aquâ & spiritu censeatur verus
 idemque cælestis Christianorum natalis, primaria hæc opti-
 morum Parentum cura fuit, & post hanc, ut pietatis omnimo-
 dâq; virtutis ac doctrinæ cultu, inde ab ipsâ infantiâ mol-
 le pectus imbueretur & magis atque magis roboraretur.
 Quanta autem illa felicitas p. m. QVISTORPIO nostro Juve-
 ni, quod contigerit Informatore in humanioribus literis,
 Græcis inprimis, frui Viro jam tunc & scientiâ juris & contu-
 bernio literaturæ elegantioris clarissimo, nunc J Cto longè
 celeberrimo, Judicii Provincialis Mekleburgici Vice-Præside
 eminentissimo, legationum primariarum, aliorumque meri-
 torum publicorum famâ undiquaque famigeratissimo, JO-
 HANNE CHRISTOPHORO Hauswedel / Dn. Amico & Fau-
 tore nostro æstimatissimo? cujus tanti Ductoris non minùs
 ac max. Reverendi Patris p. m. conspirante suffragatione, an-
 no clc lcc XLI. Academiæ Gryphicæ creditus, tantum & sub
 illius Academiæ Professoribus, & reversus sub hujus Acad.
 Doctoribus profecit, ut anno clc lcc XLV. gradum Magisterii
 Philosophici magnâ cum laude reportarit. Licebat hîc com-
 memorare, quæ ex juvenilium Beati nostri annorum recor-
 datione memoria suggerit, cum & per tempus benè multū
 in Au.

in Auditorio publico & in Collegio Mosäico privato, anno hujus seculi 44. & 45 in elegantissimo aliorum Commilitonũ numero Auscultatorem illum solertissimum habuerim, Examinibus quoq; Philosophicis, cum Gradum sibi conferri modestè peteret, & in magno Eruditissimorum competitorum numero auferret, interfuerim, viresque ingenii jam tum sollicitaverim: sed, quia succedunt majora, mittimus illa. Placuit optumo patri QVISTORPIO, Viro antiquã virtute & fide, ut cognominem Filium Dantiscum ablegaret. Nec Consilio defuit successus & exoptatissimus eventus. Hac enim ratione factum ut cũ celeberrimo Theologo D. CALOVIO, magis magisq; studium modestiamq; probaret, in hujus comitatu iverit Thorunium, quodque tunc à S. Regiã Poloniæ Majestate indictum erat inter Romano-Catholicos, Lutheranos & Calvinianos colloquium Charitativum, oculis animisque usurpare, & discere quæ deinceps ex usu forent, potuerit. Thorunio Regium Borussorum montem studiorum causã adivit, & semestre, non audiendo solum Theologos & cum his conferendo: sed & Philosophica docendo, in inclytã Acad. exegit. Inde anno elo loc XLVI. Havniã Danorum concessit, tum ut regiam totiusque Daniæ urbem primariam, in transitu lustraret, tum in primis, ut celeberrimo Theologo BROCHMANNO, p. m. innotesceret. Redditus eodem anno patriæ, sub Reverendo Theolog. D. JOHANNES COTHMANNO, p. m. Moderatore, præsidendo in Theologis, & sine moderatore in Chronologicis patriæ huic Academiæ probatum se dedit, quin & ex speciali indultu Concilii Academici, in Auditorio Boreali Mathematicam de Eclipsibus doctrinam, publicè proposuit Insesã per annũ patriã, Hamburgum, cumque hinc retinaculum quoddam eruditum, causasque morandi iniecisset celeberrimus Philosophus & Medicus DN. D. JOACHIMUS JUNGIUS, inde

per FRISIOS, Batavos petiit, & iustratis in transcursu Gro-
 ningâ, Franekera, Ultrajecto, Amstelodano, Lugduni Batavo-
 rum per semestre spatium substitit, collegiisque ibidem do-
 cendo privatim habitis, usque adeo innotuit, ut Iuvenis
 Nobilis ADRIANIâ Dunt / studiis Ephorus & cum eo Gal-
 los, & Britannos aditurus designaretur, nisi in ipso cona-
 tu turbasset consilium, Mors Amplissimi Patris, inque patri-
 am redire NOSTRUM compulisset. Et hoc unum fortè cur-
 sum felicitatis Juveni QVISTORPIO paululum interrupit,
 in quo tamen, si quis agnoverit annosum parentem vitæq;
 saturum, excessisse, non adeo magnum hoc in felicitatis
 sed gratiæ potius cœlestis peculiare beneficium æstimabit. Et
 quantis illa felicitatum cumulis vel auctariis compensata,
 tempestas est! Deceverat jam antea Nobiliss. & Ampliss. hu-
 jus urbis Senatus, Beato nunc, tunc Magistro & cultori
 Theol. fulgidissimo Professionē Theologicam. Igitur simul,
 iustratis in transcursu Juliâ, tribus Saxonici, & Erfurtensi Aca-
 demia probatisq; ibi publicè privatimq; processibus, Patriæ
 redonatus, Professioni Theologicæ est accinctus. Excepit
 illam dignationem nova Archidiaconatus Jacobæi statio, in
 quâ magno illi Theologo LÜDKEMANNO, ab AUGUSTO
 Duce Brunsv. & Lunab. augustiss. record. ad generalem Su-
 perintendentiam Guelphicâ, singulari divinitatis instinctu,
 ex Roseto hoc, in quo fuerat Lilium inter spinas, evocato
 successit. Nec sola illa, etsi jam duplicata felicitas. Cum e-
 nim Vir Nobilissimus, Amplissimus & Consultissimus Domi-
 nus, DN. NICOLAUS Scharffenberg / D. J. Crus Excellentissi-
 mus S. Reg. Mai. Daniæ CHRISTIANI IV. inelytiss. record.
 Consiliarius & Consul Rostochiensis gravissimus, jam antea
 commendatissimum sibi Beatum QVISTORPIUM habuisset,
 Filiam virginem unicè dilectam, Nobilissimam fulgidissimâ-
 que, SOPHIAM Scharffenbergs / incomparabilē tori sociam,
 nunc

nunc moerissimum Turturē, honestissimē ambienti QVI-
STORPIO p. m. connubio junxit stabili, propriamq; dicavit,
Signatā sunt tabulæ. Dictum FELICITER! sed nec hæc sim-
plex felicitas esse debuit, cui proinde Doctoratus Theologi-
cus publicē in hac Universitatē anno clbclL, collatus sese, as-
sociavit, sicut idem & nuptialis, & Doctoralis hono-
ris Beatissimo nunc QVISTORPIO dies fuerit. Iam in fa-
tigio videbatur Beatissimi nostri QVISTORPII, collocata
felicitas, cui tamen non defuere incrementa, & nova quoti-
diē auctaria. Quid enim amœnius, quid venustius illā
thalami per solidos XX. annos concorde concordia, quæ
tanta inter hoc amantissimum par conjugum fuit, quanta nō
alibi major, adeo ut moerissima nunc vidua XX. illos annos
XX. dies reputet, & ex recordatione illius flammæ reciprocæ,
tantō magis in lacrymas & planctus, abjecta, ferē præ
mœrore ingenti cum ipso Marito efferrī videatur? Leniat
dolorem tantōq; vulnere medicinam ferat, qui in Cantico
Moïs clamat. *Videte nunc, me ipsum esse, & nullum esse Deum
mecum. Ego vulnero, & ego sano. Deut. XXXII. 39.* Nec sola illa
Concordiæ gloria: sed & nata donataq; concordibus soboles
utriusq; sexū venustissima, nova fuit domesticæ felicitatis se-
ges & materia. Nati mares JOHANNES NICOLAUS SS. The-
olog Studios. nunc floridissimus, THOMAS, STEPHANUS,
BERNHARDUS BALTHASAR, JOHANNES, THEODO-
RUS, ex quibus ordine nascendi secundum & quintum ma-
tris ab ubere raptos, abstulit atra dies & funere merfit acer-
bo, prout ex semilles nativitatis ordine, medias numero,
sc. secundam & tertiam, BARBARAM & ANNAM MARIAM
infantes cœlo præmisit, superstiribus SOPHIA & CATHA-
RINA, illa natali lege prima, hac filiarum ultima. Servet De-
us porro, quos servavit hactenus Filios & Filias incolumes,
omniq; virtutum laude & felicitate florentes, & casum ter-
reni

reni Patris, ipse *Pater aternus*, cumulatâ benedictione com-
 penset, sic ut, sicut palma per damna, per cades, ab ipso ducit
 opes animumq; ferro, quanto nunc magis se miserabiles la-
 mentantur, tanto minùs lamentabiles se sub *eterno Patre* &
 tanto protectoe experiantur. Jam virtutes & merita Ma-
 gnifici Rectoris D. QVISTORPII, programme copiosè de-
 scribere quid attinet? postquam, quàm in Ecclesiâ proba-
 tum se Deo Operarium, qui non erubescat, stiterit, quàm in-
 tentus fuerit sibi ipsi & doctrinæ, & id egerit, ut seipsum ser-
 varet & audientes, (quod volunt veri Apostolici canones,
 1. Tim. IV. 16. 2. Tim. c. II. 15.) quàm pariter in Academia
 Theologi nominis mensuram vitâ & doctrinâ impleverit, de
 Religione orthodoxâ, de Juventute Academicâ, ejusq; mo-
 ribus & studiis sollicitus, Toti Ecclesiæ, Civitati, Academiae
 publicè constat. Salvator ipse huic præconio immorari ope-
 rosè noluit: sed ad Auditores provocavit. ἐπερώτησεν τοὺς ἀκη-
 κοῦστας Joh. XIX. 20. 21. Et veteres Canones, qui absolutè ordi-
 nari quendâ prohibuerunt, Ecclesiæ ad quam ordinentur ju-
 dicio celebrari vel publicè approbati Antistites suos volue-
 runt, unde illud: ὁ χρονονοούμενος ἀπικηρύσσεται Conf. Canon. 184.
 cod. univ. Eccles. vel Chalc. VI. & illud in Pontificali Mogun-
 tino in elect. Sacerdotis, ubi præit Episcopus ad populum,
 præsentato successore. *Hunc natalibus nobilem, moribus cla-
 rum, religione probum, fide stabilem, misericordia abundantem,
 humilem, castum, patientem, pacificum, charitatem haben-
 tem, tenacem in cunctis que in sacerdotibus eligenda sunt, bonis o-
 peribus exuberantem. Hunc igitur dilectissimi Fratres testimonio ac
 bonis operibus electum dignissimum Sacerdotio consonantibus lau-
 dibus exclamate & dicite: DIGNVS EST.* Vid. tom. 16. Bibl.
 patrū, in Epist. Hincm. Rhemens. Archiep. p. 606. & Epist.
 nem. ad Hadabert. Sylvanectens. Ecclesiæ Episcopum. Et hac
 publica laude vel judicio Ecclesiæ censi quoque Beatus
 QVI.

QVISTORPIUS voluit. De cetero, etiam optumi quique
 sæpè dum benè faciunt, malè audiunt, & amplissimum opti-
 mo Amphitheatrum est bona conscientia, ad quam Augustis-
 simus in choro patrum Augustinus, Secundino, Manichæo,
 non tom. 2. & adeò in Epistolis (in quibus nulla Secundino
 inscripta) sed tom. VI. in integro libro Secundini opposito,
 respondens provocat: *Senti, Secundine, de Augustino, quicquid
 libet. Sola in Oculis Dei conscientia me non accuset!* in quo ta-
 men sic prudentissimo non de seculo: sed Apostoli testimo-
 nio agendum, *ne bonum confessorum Christi blasphemetur.*
 Rom. XIV. 16. Extra quod si fuerit, emendatissimus ille,
 qui aliis omnibus ignoscit, sed non sibi: culpandus contrà
 qui indignatur alienis, blanditur sibi soli. Ita enim aliis ig-
 noscendum, ac si semper peccaremus: ita nobis nunquam,
 ac si nulli ignosceremus. Et constabit omnis causa ante tri-
 bunal Christi: *stat solidum fundamentum Dei: NOVIT DOMI-
 NUS SUOS: Abscedas autem ab injustitiâ quisquis invocat nomen
 Christi, & de patrimonio Crucifixi vult censerì, ac ambula-
 tiones in altera vita habere aliquando inter stantes s. Ange-
 los Angelo foederis ministrantes.* 2. Tim. II. 19. Sach. III. 7.
 Neque verò Beatissimus noster aliter censerì voluit. Si-
 cubi: (quod humanum est) ex infirmitate lapsus, candidus &
 Deo & offensis agnovit, magnoque cadentibus exemplo re-
 surrectionis prævit. *Quis autem accusabit, quos Deus iustifi-
 ficavit? quis condemnabit, pro quibus Christus est mortuus, resu-
 scitatus, sedet ad dextram Dei, & intercedit? Quis ab hac cha-
 ritate illos separabit?* Rom. II. 33, 34. 35. Igitur extra seculi
 censum, dies Vitalis Beatissimo nunc, Collegæ nostro desi-
 deratissimo, totus profluxit. Singula bona opera commen-
 dare, Programma non permittit, & tutissimè illa reservan-
 tur ad diem illum, quo dextrâ sinistrave Servatoris genus hu-
 manum discernetur, & audietur apud illos, quos dextra la-
 teris

teris comitatus illustrat illud: *Esurivi & dedistis mihi cibum, sit ivisti & dedistis mihi potum: hospes eram, & collegistis me: nudus & amiccivistis me, egrotavi & invisistis me* Matth. XXV, 35. 36. & causa omnis disceptabitur. Seculo sanè noster exivit, antiquam exiret, cujus signum conciones illæ Ominosæ *ide emigrando*, sub quocunque tandem enthymemate Ora- toris, vel ipsius quoque cujus nimis altæ & à nostris discretæ Viis viæ sunt, sancti spiritus. Ceterum tantam quidem quan- tam dies omnis inde à natali Beatissimo QVISTORPIO in- dultit largà manu, felicitatem, novissima quidem tempestas Morbiletalis ipsiusque mortis intercipere allaboravit, quando doloribus Colicis, commotione Spirituum inde fe- briquæq; comitari illam solent, Symptomatibus, insomniis anxietatibus, vitalium oppressionem signantibus, mox nec o- pinantibus Excellentissimis & Experientissimis Medicis faucium inflammatione linguæ excoiatione (quodcunque tandem huic Symptomati sive internum sive externum materiale causam dederit) re- currentibus animi deliquiis, vehementissimè corpus de cetero non a- deo solidum affixit: sed & illum febrili flammâ farcium inprimis obsessarum, flammam vitalem s. *π θερμὸν ἐμφύων* Nostro nuper Col- legæ & Rectori Magnifico sic absument, ut, qui d. 8. Decembr. invase- rat, illi d. XXIV. Decembr. hujus, mortalis vitæ lumen (cum jam antea *τελευταῖον ἐμὸν* s. Sacramentum Eucharisticum sic Græce patribus appellatum, percepisset pessit) extinxerit. Tristissimum sanè infelicitatis argumentum nisi dies idem, hora eadem noctem illam, nobilioris accen- tis in credo lucis æterneque vitæ jucundissimâ vice compensasset, & sic, qui interis putabatur extingitur, in credo mox fulsisset, ibique natalem Sal- vatoris cum Archangelos Angelos omnibusque Electis triumphantibus incomparabili plausu celebrasset. Quis ei Tanto casu, dolorum Optu- mus [quisque conceperit, præsens dies docebit, quo exequiæ pa- rabuntur Magnifico Domino Rectori, Facult. Theol. Coll. Sen. & Rev. Presbyterii Seniori, Professori ac Pastori laudatissimo, quibus exequiis, ut tùm Boni omnes, tùm nostri inprimis ordinis, & SS. Theol. sacris ope- ratur frequenter intersint, eâ quâs fas, humanitate singulos reverenter & amicè poscimus.

P.P. Sub Sigillo Facult. d. IV. Januar. A. O. R. clb lpc LXX.

QVISTORPIUS voluit. Dece-
 sapè dum benè faciunt, malè a-
 mo Amphitheatrum est bona co-
 simus in choro patrum Augusti-
 non tom. 2. & adeò in Epistolis
 inscripta) sed tom. VI. in integro
 respondens provocat: *Senti, Se-*
libet. Sola in Oculis Dei consciem-
 men sic prudentissimo non de se
 nio agendum, *ne bonum conse-*
 Rom. XIV. 16. Extra quod si fi-
 qui aliis omnibus ignoscit, sed
 qui indignatur alienis, blanditu-
 noscendum, ac si semper peccat
 ac si nulli ignosceremus. Et cor-
 bunal Christi: *stat solidum fundam-*
NUS SUOS: Abscedat autem ab in-
Christi, & de patrimonio Crucifi-
 tiones in altera vita habere aliqu-
 los Angelo foederis ministrantes
 Neque verò Beatissimus noster
 cubi: (quod humanum est) ex in-
 Deo & offensis agnovit, magnos
 resurrectionis præivit. *Quis aut-*
ficavit? quis condemnabit, pro quib-
scitatus, sedet ad dextram Dei, &
ritate illos separabit? Rom. IIX, 33
 censum, dies Vitalis Beatissimo
 deratissimo, totus profluxit. Sin-
 dare, Programma non permittit
 tur ad diem illum, quo dextrâ sin-
 manum discernetur, & audietur

optumi quique
 nplissimum opti-
 quam Augusti-
 dino, Manichæo,
 nulla Secundino
 indini opposito,
Augustino, quicquid
enfer! in quo ta-
 postoli testimo-
isti blasphemetur.
 ndatissimus ille,
 culpandus contra
 lta enim aliis ig-
 obis nunquam,
 is causa ante tri-
NOVIT DOMI-
is invocat nomen
 eri, ac ambula-
 stantes s. Ange-
 l. 19. Sach. III. 7.
 ri voluit. Si-
 osus, candidus &
 ou exemplo re-
 quos Deus justia
 st mortuus, resur-
 Quis ab hac cha-
 tur extra seculi
 ga nostro desi-
 pera commen-
 è illa reservan-
 toris genus hu-
 quos dextra la-
 teris

